Додаток 1
до наказу від 01.09.2026 №106

Положення
про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми
Гімназії №24 Полтавської міської ради

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Це Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми (далі – Положення) спрямоване на забезпечення функціонування ефективної системи унеможливлення будь-якого виду насильства та жорстокого поводження з дітьми в Гімназії №24 Полтавської міської ради. Положення розроблено з урахуванням Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 04.06.2025 № 658, Порядку реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19.11.2025 № 1513, Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 № 585, Порядку реагування на випадки булінгу (цькування), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 № 1646 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 18.06.2026 № 961), Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про охорону дитинства», «Про запобігання та протидію домашньому насильству» та інших нормативно-правових актів з питань захисту прав дитини.

Завдання Положення:

- запровадження порядку дій, спрямованих на унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми;
- формування у працівників гімназії роботи з дітьми та молоддю відповідального ставлення до недопущення насильства та жорстокого поводження з дітьми;
- поширення культури нульової толерантності до насильства та жорстокого поводження з дітьми у всіх сферах діяльності;
- забезпечення оперативного інформування уповноваженого підрозділу органу Національної поліції та служби у справах дітей про випадки вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми.
- Надання дітям інформації про їхні права та механізми захисту. - Підвищення обізнаності педагогічних працівників, дітей та батьків щодо питань протидії насильству. Забезпечення співпраці закладу освіти з органами соціального захисту, службами у справах дітей, правоохоронними органами та іншими установами.

1.1. Це Положення визначає порядок дій в Гімназії №24 Полтавської міської ради щодо унеможливлення будь-яких видів насильства та жорстокого поводження з дітьми, створення безпечного, вільного від насильства середовища, запровадження системи інформування про випадки (або підозру на випадки) насильства, забезпечення оперативного їх розгляду та реагування. У зв’язку з цим запроваджується система моніторингу ефективності заходів із запобігання насильству та регулярне оцінювання ризиків насильства в освітньому середовищі.

1.2. Дія цього Положення поширюється на учасників колективу закладу освіти – здобувачів освіти, працівників закладу освіти, інших осіб, які в установленому

законодавством порядку залучені до освітнього процесу, а також на батьків або інших законних представників дітей у випадках, визначених законодавством.

ІІ. ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ

2.1. **Безпечне освітнє середовище** — сукупність умов у закладі освіти, що унеможливлюють заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди, зокрема внаслідок недотримання вимог санітарних, протипожежних та/або будівельних норм і правил, законодавства щодо кібербезпеки, захисту персональних даних, безпечності та якості харчових продуктів та/або надання неякісних послуг з харчування, шляхом фізичного та/або психологічного насильства, експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, приниження честі, гідності, ділової репутації (зокрема шляхом булінгу (цькування), поширення неправдивих відомостей тощо), пропаганди та/або агітації, у тому числі з використанням кіберпростору, а також унеможливлюють вживання на території та в приміщеннях закладу освіти алкогольних напоїв, тютюнових виробів, наркотичних засобів, психотропних речовин.

2.2. **Насильство** — це будь-які навмисні дії одної людини по відношенню до іншої, які порушують її конституційні права й свободи і наносять їй моральну шкоду, шкоду її фізичному чи психічному здоров'ю.

Види насильства:

- **психологічне насильство** — форма насильства, що включає словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи, контроль у репродуктивній сфері, якщо такі дії або бездіяльність викликали у постраждалої особи побоювання за свою безпеку чи безпеку третіх осіб, спричинили емоційну невпевненість, нездатність захистити себе або завдали шкоди психічному здоров'ю особи;
- **фізичне насильство** — форма насильства, що включає ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, а також незаконне позбавлення волі, нанесення побоїв, мордування, заподіяння тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості, залишення в небезпеці, ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані, заподіяння смерті, вчинення інших правопорушень насильницького характеру.
- **сексуальне насильство** — форма насильства, що включає будь-які діяння сексуального характеру, вчинені стосовно повнолітньої особи без її згоди або стосовно дитини незалежно від її згоди, або в присутності дитини, примушування до акту сексуального характеру з третьою особою, а також інші правопорушення проти статевої свободи чи статевої недоторканості особи, у тому числі вчинені стосовно дитини або в її присутності;
- **економічне насильство** — форма насильства, що включає умисне позбавлення житла, їжі, одягу, іншого майна, коштів чи документів або можливості користуватися ними, залишення без догляду чи піклування, перешкоджання в отриманні необхідних послуг з лікування чи реабілітації, заборону працювати, примушування до праці, заборону навчатися та інші правопорушення економічного характеру;

2.3. **Булінг (цькування)** — дії учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, яке систематично вчиняється особою стосовно дитини, з якою вони є учасниками одного колективу, або дитиною стосовно іншого учасника освітнього процесу та яке порушує права, свободи, законні інтереси потерпілої особи та/або перешкоджає виконанню нею визначених законодавством обов'язків.

2.4. **Жорстоке поводження з дитиною** — будь-які форми фізичного, психологічного, сексуального або економічного насильства над дитиною, зокрема домашнього насильства, а також будь-які незаконні угоди стосовно дитини, зокрема вербування,

переміщення, переховування, передача або одержання дитини, вчинені з метою її експлуатації з використанням обману, шантажу чи уразливого стану дитини.

ІІІ. ЗАХОДИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ НАСИЛЬСТВУ НАД ДІТЬМИ

3.1. Превентивні заходи щодо захисту від різних форм насильства та жорстокого поводження в закладі освіти:

- затвердити Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми. Використання Типової програми під час його розроблення є обов'язковим;
- затвердити форми первинного повідомлення про підозру на випадок насильства щодо дитини згідно з додатком 1 до Типової програми;
- затвердити форму реєстрації внутрішнього інциденту (журналу безпеки) згідно з додатком 2 до Типової програми або вести облік внутрішніх інцидентів (повідомлень про випадки насильства та жорстокого поводження з дитиною) в інший спосіб за рішенням закладу освіти; визначити відповідальну особу, яка приймає, реєструє та веде облік повідомлень у паперовій та/або електронній формі, забезпечує ведення журналу й підготовку повідомлень до розгляду;
- затвердження форми анкети анонімного опитування для дітей згідно з додатком 3 до Типової програми;
- інформувати учасників освітнього процесу про захист дітей від усіх форм насильства, зокрема домашнього насильства, експлуатації, булінгу, найгірших форм дитячої праці або інших проявів жорстокого поводження з дитиною;
- проводити оцінювання ризиків насильства та жорстокого поводження з дітьми в діяльності закладу освіти, вживати заходи, необхідні для їх усунення або мінімізації;
- враховувати ризики насильства та жорстокого поводження з дітьми під час прийому на роботу працівників закладу освіти.

3.2. Заходи із виявлення та реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми:

- забезпечити доступні, безпечні та зрозумілі способи подання і отримання повідомлень про можливі випадки насильства та жорстокого поводження з дитиною, зокрема булінгу (цькування);
- забезпечити реєстрацію та облік усіх повідомлень і оперативне реагування за результатами їх розгляду відповідно до цього Положення та законодавства.

3.3. Заходи з навчання та підвищення обізнаності унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми:

- організувати тренінги, інші навчальні заходи для працівників та інших фахівців, які контактують з дітьми;
- організувати інформаційні сесії для дітей (пояснення прав дитини, способів захисту, контактів для звернення);
- залучати батьків, інших законних представників дитини (проводити батьківські збори, розповсюджувати інформаційні матеріали).

3.4. Заходи з моніторингу та оцінки виконання програми:

- забезпечити регулярні самоперевірки (оцінка ефективності заходів, виявлення проблемних аспектів);
- збирати інформацію для зворотного зв’язку (проводити анкетування дітей, батьків, працівників);
- аналізувати інциденти для запобігання їх повторенню; здійснювати моніторинг виконання рішень Комісії та за потреби коригувати визначені заходи.

3.5. Заходи з інформування:

- розміщувати інформаційні матеріали (плакати, брошури із контактами служб допомоги, контактні номери телефонів для анонімного звернення) у доступних місцях для дітей та їхніх законних представників.

3.6. Забезпечити функціонування механізму подання повідомлень, який передбачає:

- інформування учасників колективу, батьків або інших законних представників дитини про обов'язок повідомляти про випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми, а також про способи подання повідомлень;
- функціонування різних способів подання і отримання повідомлень: письмове повідомлення, усна заява, телефонний зв'язок, електронний лист, скринька для паперових повідомлень тощо; повідомлення може бути подане в усній або письмовій формі, у тому числі анонімно;
- визначення керівником закладу освіти відповідальної особи за приймання, реєстрацію та облік повідомлень окремим наказом; у разі якщо у вчиненні насильства підозрюється керівник закладу освіти, повідомлення подається засновнику закладу освіти або відповідному органу управління, якому підпорядковується заклад.
-

IV. ПОВНОВАЖЕННЯ ТА ОБОВ'ЯЗКИ КЕРІВНИКА ГІМНАЗІЇ:

- затверджує Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми з урахуванням Типової програми, постанов Кабінету Міністрів України № 1513 і № 585 та Порядку реагування на випадки булінгу (цькування), є відповідальним за його реалізацію, оприлюднення і ознайомлення з ним працівників до початку їх роботи з дітьми, але не пізніше п'яти робочих днів з дня початку роботи;
- дотримується вимог щодо політики найму працівників суб'єкта роботи з дітьми та молоддю, пов'язані із політикою запобігання насильству (перевірка кандидатів на наявність судимостей, рекомендації);
- дотримується вимог щодо навчання персоналу, організовує обов'язкові навчання з питань захисту прав дитини;
- забезпечує здійснення заходів із ознайомлення працівників суб'єкта роботи з дітьми та молоддю, інших фахівців, які контактують із дітьми, із Положенням про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми до початку їх роботи з дітьми, але у строк, що не перевищує п'яти робочих днів із дня початку роботи суб'єкта роботи з дітьми та молоддю;
- розглядає усні та письмові повідомлення протягом однієї доби з дня їх реєстрації, забезпечує функціонування механізму подання повідомлень;
- у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною невідкладно, але не пізніше трьох годин з часу їх виявлення, вживає заходів для припинення насильства та унеможливлення його повторного вчинення; повідомляє батьків або інших законних представників дитини, крім випадків, коли вони є кривдниками; письмово повідомляє уповноважений підрозділ органу Національної поліції України та службу у справах дітей за місцем розташування закладу освіти з одночасним інформуванням територіального органу Національної соціальної сервісної служби України і Державної служби у справах дітей; за потреби викликає бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги;
- не пізніше ніж протягом трьох робочих днів з дня отримання повідомлення скликає засідання Комісії з розгляду випадків насильства та/або жорстокого поводження з дітьми (далі – Комісія);
- сприяє проходженню особами, які вчинили насильство або жорстоке поводження з дитиною, стали свідками або постраждали від насильства або жорстокого поводження, відповідної програми для таких осіб;
- забезпечує проведення навчань, тренінгів, профілактичних заходів для дітей, батьків або інших законних представників дитини, працівників суб'єкта роботи з дітьми та молоддю з питань запобігання насильству та жорстокому поводженню з дітьми;
- взаємодіє із службами у справах дітей, центрами соціальних служб, закладами освіти, охорони здоров'я та іншими уповноваженими органами для оперативного

реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми.

4.1. У закладі освіти діє постійно діюча Комісія, склад якої затверджує керівник закладу освіти відповідно до Порядку реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19.11.2025 № 1513. Комісія є єдиною комісією для розгляду випадків насильства та/або жорстокого поводження з дітьми, зокрема повідомлень про можливий булінг (цькування).

4.2. Комісія збирає та аналізує інформацію про обставини випадку, оцінює потреби постраждалої особи та інших учасників колективу, визначає заходи підтримки, виховного впливу, профілактики та запобігання повторенню випадку. Розгляд випадку Комісією здійснюється у строк, що не перевищує 10 робочих днів з дня отримання повідомлення, якщо інше не встановлено законодавством.

4.3. Факт вчинення булінгу (цькування) встановлюється виключно рішенням суду, яке набрало законної сили, і не є метою чи завданням Комісії.

4.4. Під час розгляду випадку дитина має право бути вислуханою з урахуванням її віку та рівня зрілості. Вислуховування проводиться за участю батьків або інших законних представників дитини та практичного психолога або соціального педагога; без участі батьків або інших законних представників – лише за їхньою письмовою згодою. Факт вислуховування, його форма та основний зміст позиції дитини фіксуються у протоколі Комісії.

4.5. Рішення Комісії містить мету, конкретні завдання, зміст, методи і форми заходів, критерії оцінювання їх результативності, строки та відповідальних за виконання осіб. Комісія здійснює моніторинг ефективності визначених заходів і за потреби коригує їх.

V. ПОВНОВАЖЕННЯ ТА ОБОВ'ЯЗКИ ПРАЦІВНИКІВ ГІМНАЗІЇ

5.1. У разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною працівники закладу освіти зобов'язані

- вжити невідкладних заходів для припинення насильства або жорстокого поводження з дитиною;
- надати у разі потреби домедичну допомогу, викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги та звернутися до уповноваженого підрозділу органу Національної поліції;
- невідкладно повідомити керівника закладу освіти, а якщо у вчиненні насильства підозрюється керівник – засновника закладу освіти або відповідний орган управління; повідомити батьків або інших законних представників дитини у паперовій або електронній формі, крім випадків, коли вони є кривдниками дитини.

VI. ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ З ПИТАНЬ УНЕМОЖЛИВЛЕННЯ НАСИЛЬСТВА ТА ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ

6.1. Інформаційна робота з питань унеможливлення насильства та жорстокого поводження здійснюватиметься за такими напрямами (темами):

- розпізнавання фізичного, психологічного, економічного та сексуального насильства;
- методи профілактики булінгу серед дітей;
- використання ненасильницьких методів спілкування та управління конфліктами;
- надання першої психологічної допомоги дітям, які постраждали від насильства та жорстокого поводження з дітьми;
- порядок дій у разі виявлення випадків насильства або підозри щодо їх наявності;
- дотримання правових норм щодо захисту дітей від насильства;
- алгоритм взаємодії з уповноваженими підрозділами органів Національної поліції та службою у справах дітей у разі виявлення фактів та ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною.

VII. ПОШИРЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ МАТЕРІАЛІВ

7.1. Розміщення на інформаційних стендах у приміщенні гімназії, розповсюдження серед учасників освітнього процесу у формі буклетів (листівок);
- надсилання через батьківські, учнівські групи в месенджерах, розміщення на офіційному веб-сайті та його сторінках у соціальних мережах;
- проведення тематичних семінарів для батьків або інших законних представників дитини.

7.2. Для проведення інформування учасників освітнього процесу можуть залучатися:
- експерти
- фахівці
- представники органів влади
- служб у справах дітей
- уповноважених підрозділів органів Національної поліції
- надавачі соціальних послуг, закладів вищої освіти
- психологи
- соціальні педагоги
- фахівці в галузі права
- представники громадських об'єднань, іноземних неурядових організацій.

7.3. Інформування реалізується за рахунок:
- проведення щорічних інформаційних кампаній, тематичних тижнів і конкурсів, приурочених питанням унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми;
- інтерактивних тренінгів для дітей із розвитку емоційного інтелекту, толерантності та ненасильницького спілкування;
- проведення ігор та рольових прав, які моделюють реальні ситуації та допомагають дітям дізнатися про способи захисту порушених прав;
- впровадження занять за типом діяльності роботи з дітьми та молоддю з питань безпечної поведінки, прав дитини та медіації;
- співпраці з психологами та соціальними працівниками для проведення групових та індивідуальних занять щодо запобігання насильству;
- організації зустрічей із фахівцями, які можуть поділитися досвідом і порадами щодо запобігання насильству (працівники уповноваженого підрозділу органу Національної поліції, юристи, соціальні працівники);
- використання мультимедійних матеріалів (відеороликів, презентацій, інтерактивних платформ) для інформування дітей у цікавій та доступній формі щодо неприпустимості насильства та жорстокого поводження, ознайомлення з ознаками та формами насильства та жорстокого поводження, порад щодо запобігання насильству в дитячому середовищі, процедури повідомлення про насильство та жорстоке поводження, передбаченої суб'єктом роботи з дітьми та молоддю, алгоритму дій у разі виявлення насильства, способів та механізмів отримання допомоги, можливих наслідків для особи, яка вчинила насильство або жорстоке поводження.

VIII. ПОРЯДОК УНЕМОЖЛИВЛЕННЯ НАСИЛЬСТВА ТА ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ З ДІТЬМИ І ПРОВЕДЕННЯ ОЦІНКИ РИЗИКІВ

8.1. З метою унеможливлення насильства або жорстокого поводження з дітьми директор та відповідальна особа забезпечує виявлення поведінки дітей, працівників суб'єкта роботи з дітьми та молоддю, яка потенційно може призводити до насильства та жорстокого поводження.

8.2. Недопустимою вважається поведінка, що може призводити до порушення права дитини на повагу до її особистості, гідне ставлення.

8.3. Індикаторами, які можуть вказувати на потенційні ризики спричинення насильства та жорстокого поводження з дітьми, є використання тону голосу, який може сприйматися як залякування або образа, використання принизливих коментарів

стосовно дітей та в присутності дітей, застосування покарань до дитини, а також інші індикатори.

8.4. З метою унеможливлення ризиків насильства та жорстокого поводження з дитиною працівники закладу повинні не допускати фізичного контакту з дитиною, якщо він не є необхідним відповідно до змісту заходів або видів діяльності з дитиною.

8.5. У разі коли передбачається фізичний контакт з дитиною, який є необхідним відповідно до змісту заходів з дитиною, такий контакт проводиться у присутності не менше однієї повнолітньої особи, крім виконавця, або в приміщенні, що забезпечує можливість вільного доступу інших осіб та не має перешкод для самостійного виходу дитини.

8.6. Унеможливлення насильства та жорстокого поводження включає регулярне оцінювання ризиків, пов'язаних з насильством та жорстоким поводженням з дітьми, вжиття заходів, необхідних для їх усунення або мінімізації, із забезпеченням подальшого моніторингу та контролю, а також перегляд запроваджених заходів з унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми.

8.7. Якщо за результатами розгляду повідомлення:

1. виявлено ознаки насильства та жорстокого поводження з дитиною, керівник закладу освіти скликає Комісію, яка аналізує причини та умови, що могли сприяти або стати підставою для порушення прав дитини;
2. не виявлено ознак насильства та жорстокого поводження з дитиною, інформація, викладена в повідомленні, аналізується на предмет наявності ризиків насильства та жорстокого поводження з дитиною та вживаються заходи до унеможливлення настання таких ризиків.

8.8. Оцінку ризиків здійснюють:

- адміністрація закладу освіти;
- практичний психолог та соціальний педагог;
- класні керівники (у межах роботи зі своїми класами);
- у разі потреби – робоча група з оцінки ризиків із залученням сторін, зокрема дітей.

8.9. Етапи проведення оцінки ризиків

1. Підготовчий етап:
   - збір інформації про умови навчання, виховання та перебування дітей у закладі;
   - аналіз середовища (класи, гуртки, позакласні заходи, територія).
2. Виявлення факторів ризику:
   - наявність випадків булінгу чи конфліктів серед учнів;
   - ознаки домашнього насильства чи недогляду дитини;
   - відсутність належного контролю під час перебування дітей у закладі;
   - педагогічні практики, що можуть містити елементи приниження чи тиску;
   - неналежний психологічний клімат у класах та педагогічному колективі.
3. Методи збору інформації:
   - анкетування учнів, батьків та педагогів (анонімне);
   - індивідуальні та групові бесіди;
   - спостереження у класах та під час перерв;
   - аналіз звернень, повідомлень та зареєстрованих інцидентів.
4. Оцінювання рівня ризиків:
   - високий ризик (наявність підтверджених випадків насильства або жорстокого поводження);
   - середній ризик (виявлені передумови, конфлікти, ознаки психологічного тиску);

- низький ризик (відсутні прояви, але є окремі фактори, що потребують профілактики).

5. Розробка заходів реагування:
   - для високого ризику – термінове інформування відповідних служб, забезпечення захисту дитини;
   - для середнього ризику – проведення профілактичних заходів, корекційних занять, робота з батьками;
   - для низького ризику – підтримання сприятливого середовища, інформаційно-просвітницька робота.
6. Періодичність оцінки ризиків:
   - планово – двічі на рік (на початку та в кінці навчального року);
   - позапланово – у разі надходження повідомлень про насильство чи різке погіршення психологічного клімату.
   - Про невиконання, неналежне виконання керівником закладу та відповідальними особами повноважень щодо запобігання насильству та жорстокому поводженню з дітьми може бути повідомлено уповноваженій особі (координатору) в органах виконавчої влади та органах місцевого самоврядування, на яких покладено функції щодо забезпечення рівності прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидії насильству за ознакою статі.

IX. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ НАСИЛЬСТВУ

9.1. Відповідальність за вчинення булінгу (цькування), невиконання обов'язку щодо повідомлення про випадки насильства та інші порушення законодавства у сфері захисту прав дитини визначається відповідно до законодавства України, зокрема статті 173-4 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

X. ВЗАЄМОДІЯ З УСТАНОВАМИ, ЯКІ ЗДІЙСНЮЮТЬ ЗАХОДИ У СФЕРІ УНЕМОЖЛИВЛЕННЯ НАСИЛЬСТВА ТА ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ З ДІТЬМИ

10. Гімназія забезпечує постійну співпрацю з органами та установами, які реалізують заходи у сфері запобігання та протидії насильству, зокрема:
    - службою у справах дітей;
    - центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді;
    - органами Національної поліції України;
    - закладами охорони здоров'я;
    - уповноваженими особами органів місцевого самоврядування.
    - У разі виявлення або підозри насильства над дитиною заклад освіти невідкладно повідомляє відповідні служби для організації захисту прав дитини.
    - Співпраця здійснюється шляхом:
    - обміну інформацією про факти насильства чи ризики його вчинення (з дотриманням законодавства щодо захисту персональних даних);
    - проведення спільних профілактичних та інформаційних заходів;
    - участі представників служб у консиліумах та педагогічних радах за потреби;
    - координації дій у випадках кризових ситуацій.

10.1. Усі дії з взаємодії із зовнішніми установами фіксуються у відповідній документації закладу освіти.

10.2. Контроль за своєчасністю та повнотою взаємодії покладається на керівника закладу та заступника з виховної роботи.

XI. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

11.1. Розміщення на інформаційних стендах у приміщенні гімназії, розповсюдження серед учасників освітнього процесу у формі буклетів (листівок);

11.2. Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми набирає чинності з дня його затвердження наказом керівника. Положення є обов'язковим для виконання всіма працівниками закладу, учасниками колективу та підлягає оприлюдненню у доступних для ознайомлення місцях.

11.3. У разі внесення змін до чинного законодавства України, що регулює питання запобігання та протидії насильству, до Положення вносяться відповідні зміни.

11.4. Зміни та доповнення до Положення можуть бути внесені будь-яким учасником колективу за поданням до педагогічної ради, вносяться за ухвалою педагогічної ради закладу освіти і вводяться в дію наказом керівника закладу.

11.5. Контроль за виконанням Положення здійснює директор в Гімназії №24 Полтавської міської ради або уповноважена ним особа.

11.6. Відповідальність за невиконання або неналежне виконання вимог цього Положення несуть працівники закладу освіти згідно з чинним законодавством України.

Додаток 2

до наказу від 01.09.2026 № 106

ПЛАН ЗАХОДІВ

унеможливлення насильства та жорстокого поводження
з дітьми психологічної служби в Гімназії №24 Полтавської міської ради
на 2026–2027 навчальний рік

Розроблено відповідно до Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 04.06.2025 №658.

Напрям	**Захід**	**Цільова група**	**Відповідальні**	**Термін**
Превентивні заходи	Оновлення та затвердження Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми	Учасники освітнього процесу	Адміністрація, психолог, соц.педагог	Вересень
Превентивні заходи	Ознайомлення працівників з Положенням під підпис	Працівники	Адміністрація	Вересень
Превентивні заходи	Організація механізму повідомлень (скринька довіри, електронна пошта, контакти служб допомоги)	Учасники освітнього процесу	Адміністрація, психолог	Вересень
Превентивні заходи	Первинне оцінювання ризиків насильства у шкільному середовищі. (спостереження, анкетування)	Учні, педагоги	Психолог, соц.педагог	Вересень-жовтень
Навчання персоналу	Презентація «Розпізнавання ознак насилля. Алгоритм дій»	Педагоги	Психолог	Жовтень
Навчання персоналу	Ознайомлення з «Порядком реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми »	Педагоги	Психолог, адміністрація	Жовтень
Просвітницька робота	Тренінг для 1–4 класів «Мої кордони та безпечна поведінка. Вчимося говорити «Так» і «Ні»»	Учні 1–4 кл.	Психолог	Жовтень-листопад
Просвітницька робота	Заняття для 5–7 класів «Мої права та способи захисту»	Учні 5–7 кл.	Соц.педагог	Листопад
Моніторинг	Анонімне опитування щодо відчуття безпеки в закладі освіти	Учні 5–9 кл.	Психолог	Листопад
Інформування	Оновлення інформаційних стендів та сайту закладу	Учасники освітнього процесу	Психолог, соц.педагог	Протягом року
Навчання персоналу	Тренінг «Насильство над дитиною як чинник деструктивного впливу на формування її особистості»	Педагоги	Психолог, соц. педагог	Грудень

Робота з батьками	Батьківські збори «Виховання без насилля»	Батьки	Психолог	Грудень
Просвітницька робота	Заняття «Безпечний Інтернет. Кібербулінг — небезпечно віртуальна агресія»	Учні 5–9 кл.	Психолог, соц. педагог	Січень
Моніторинг	Аналіз повідомлень, звернень та інцидентів за І семестр	Адміністрація	Психолог, соц. педагог	Січень
Просвітницька робота	Тренінгове заняття «Зупинимо булінг разом!»	Учні 5–8 кл.	Психолог, соц. педагог	Лютий
Просвітницька робота	Заняття для старшокласників «Небажана поведінка»	Учні 8–9 кл.	Соц. Педагог, психолог	Лютий
Робота з батьками	Консультація: «Жорстоке поводження з дітьми та як його запобігти»	Батьки	Психолог	Березень
Інформування	Поширення буклетів, пам’яток, інфографік щодо захисту прав дитини	Учасники освітнього процесу	Психолог, соц.педагог	Березень
Просвітницька робота	Заняття: «Що ми знаємо про насилля?»	Учні 5-6 класів	Соціальний педагог	Квітень
Моніторинг	Повторне анонімне опитування щодо рівня безпеки та поширеності ризиків	Учні 5–9кл.	Психолог	Квітень
Превентивні заходи	Повторне оцінювання ризиків насильства та коригування заходів	Учасники освітнього процесу	Психолог, адміністрація	Квітень
Реагування	Аналіз кожного зареєстрованого інциденту та визначення профілактичних заходів	За потреби	Адміністрація, психолог	Протягом року
Навчання персоналу	Консультації новопризначених працівників щодо вимог захисту дітей	Працівники	Психолог	Протягом року
Підсумковий етап	Підготовка аналітичного звіту про виконання Плану заходів	Адміністрація	Психолог, соц.педагог	Травень
Підсумковий етап	Підсумкова нарада та планування роботи на наступний навчальний рік	Педагоги	Адміністрація, психолог	Травень

Додаток 3

до наказу від 01.09.2026 № 106

ТИПОВА ФОРМА
первинного повідомлення про підозру
на випадок насильства щодо дитини

_____

(найменування закладу освіти, культури, охорони здоров’я, соціального захисту, фізичної культури і спорту, оздоровлення та відпочинку, молодіжних центрів, дитячих та молодіжних громадських об’єднань, інших громадських об’єднань, що є суб’єктами молодіжної роботи, які контактують з дітьми)

Дата події або виявлення: ____ _____ 20__ р.

1. Інформація про дитину:
прізвище _____
ім’я _____
по батькові (за наявності): _____
вік дитини: _____
соціальний статус (за потреби): □ дитина з інвалідністю; □ дитина-сирота; □ дитина, позбавлена батьківського піклування; □ інше:
_____.
2. Інформація про особу, яка повідомляє:
прізвище _____
ім’я _____
по батькові (за наявності): _____
найменування посади: _____
контактний номер телефону: _____.
Опис ситуації:_____
(зазначити максимально докладно, що сталося, коли, де, хто був присутній)
_____
_____.
3. Інформація про ознаки насильства/поведінку дитини: □ тілесні ушкодження; □ страх, □ уникання контакту; □ розповіді про образи/тиск; □ інше:
_____.
4. Інформація про вжиті заходи (на момент заповнення): □ поінформовано відповідальну особу закладу; □ поінформовано батьків/інших законних представників; □ поінформовано службу у справах дітей; □ поінформовано уповноважений підрозділ органів Національної поліції; □ інше: _____.

_____ _____
(підпис особи, яка заповнює первинне повідомлення) (дата)

Додаток 4

до наказу від 01.09.2026 №106

ТИПОВА ФОРМА
реєстрації внутрішнього інциденту (журналу безпеки)

Порядковий номер	Інформація про спосіб отримання повідомлення про підозру на випадок насильства щодо дитини (звернення (повідомлення): усне/письмове)	Прізвище, ім’я дитини	Тип ситуації*	Заходи реагування	Результат**	Підпис відповідальної особи

*Зазначається факт про фізичне/психологічне насильство/булінг/спробу втечі/інше.

**Зазначається, чи поінформовано органи, надано допомогу, припинено контакт тощо.

Додаток 5

до наказу від 01.09.2026 № 106

ТИПОВА АНКЕТА
анонімного опитування для дітей*

1. Чи почувався (почувалася) ти в безпеці під час перебування у закладі?

□ так, завжди;

□ інколи;

□ ні.

2. Як до тебе ставилися дорослі?

□ з повагою;

□ байдуже;

□ іноді грубо або несправедливо.

3. Чи були випадки, коли хтось із працівників (закладу освіти, культури, охорони здоров'я, соціального захисту, фізичної культури і спорту, оздоровлення та відпочинку, молодіжних центрів, дитячих та молодіжних громадських об'єднань, інших громадських об'єднань, що є суб'єктами молодіжної роботи, які контактують з дітьми), інших залучених фахівців або дітей тебе лякав, ображав або погрожував?

□ так;

□ ні.

4. Чи знаєш ти, до кого можна звернутися за допомогою?

□ так;

□ ні.

5. Що б ти хотів (хотіла) покращити для того, щоб було безпечніше? (відкрите поле)

_____
_____
_____
_____
_____ .

*Анкета заповнюється дітьми у доступному форматі.

Додаток 6

до наказу від 01.09.2026 № 106

Алгоритм реагування на випадки насильства
та жорстокого поводження з дітьми

1. Забезпечення каналів для повідомлення про випадки насильства

- Заклад освіти створює безпечні та доступні способи повідомлення, щоб дитина або інша особа могла звернутися у разі підозри на насильство.
- Це: скринька довіри; спеціальна електронна адреса або форма на сайті; гаряча телефонна лінія школи чи класного керівника; можливість усного звернення до педагога, психолога чи адміністрації.
- Обов'язково передбачаються можливості анонімного повідомлення, щоб дитина не боялася помсти чи осуду.

2. Прийняття та реєстрація повідомлень

- Кожне повідомлення (усне, письмове, електронне, анонімне) має бути офіційно зареєстроване у закладі.
- Для цього ведеться журнал безпеки (типова форма з Додатку 3)
- У журналі зазначаються: дата і час звернення; хто повідомив (або «анонімно»); короткий опис ситуації; відповідальна особа, яка прийняла повідомлення; подальші дії та рішення.
- Реєстрація забезпечує прозорість реагування та унеможливлює замовчування випадків.

3. Первинний розгляд повідомлення

- Керівник або уповноважена особа зобов'язаний розглянути повідомлення протягом однієї доби.
- Мета: визначити ступінь ризику, встановити наявність загрози життю та здоров'ю, зібрати початкову інформацію від педагогів та психолога.
- У термінових випадках (насильство відбувається зараз) діяти потрібно негайно, не чекаючи завершення доби.

4. Інформування компетентних органів та батьків

- Якщо виявлено ознаки насильства, заклад освіти негайно (не пізніше доби) повідомляє:
- Національну поліцію України (у випадках підозри кримінального правопорушення);
- Службу у справах дітей;
- Центр соціальних служб;
- Батьків чи законних представників (якщо вони не є кривдниками).
- Повідомлення має бути письмовим з копією у справі закладу.

5. Негайні дії у випадку реальної загрози

У випадку прямої загрози або факту насильства: негайно зупинити дії кривдника; ізолювати дитину від кривдника; надати домедичну допомогу; викликати швидку та поліцію.

6. Надання підтримки дитині

- Організувати психологічну допомогу (шкільний психолог або зовнішній фахівець).
- Забезпечити безпечне середовище: перевести в інший клас/групу, обмежити контакти з кривдником, гарантувати конфіденційність.
- Забезпечити довготривалий психологічний та соціальний супровід дитини.

7. Документування і збереження інформації

- Усі дії закладу (повідомлення, рішення, звернення, заходи допомоги) мають бути зафіксовані.
- Документи зберігаються у службовій справі під грифом «Для службового користування».
- Доступ до матеріалів мають лише уповноважені особи (директор, психолог, соціальний педагог).

8. Зворотній зв’язок і подальший контроль

- Заклад освіти зобов’язаний забезпечити подальший контроль ситуації: зустрічі з дитиною, моніторинг її стану, взаємодія з поліцією та соціальними службами.
- У випадку, якщо кривдником є працівник закладу – проводиться службове розслідування і вживаються відповідні заходи.